

KVÆGFOKUS

Sparer meget ved at skille

Sandseparering sparer blandt andet 400.000 kroner om året til indkøb af nyt sand til sengebåse på Søndergaard, og med tiden håber Jacob Adler Jensen, at det også kan give økonomisk gevinst, at man nu kan levere gylle til biogas.

SANDSEPARERING

AF CHRISTIAN CARUS

Inden de i juni måned sidste år installerede et anlæg til sandseparering, brugte Jacob og Jens Adler Jensen omkring 400.000 kroner om året på indkøb af sand – og derudover ressourcer på jævnlige at få gravet sandet op af fortank og gylletanke.

Nu bliver sandet i stedet automatisk adskilt fra gyllen, og er efter to-tre ugers tørring i en af de tre store bunker mellem staldbygningerne igen klar til at blive strøet ud i sengebåse.

- Så umiddelbart skulle det ret hurtigt forrente sig, konstaterer Jacob Adler Jensen, der sammen med sin

bror, Jens, er ottende generation på Søndergaard ved Finderup lige uden for Viborg, som de har drevet siden 2001. Dengang var der 80 køer i bindestald – efter seneste udvidelse er der 1.500.

- Jeg ved ikke, hvor stor bedriften skal være, før det kan betale sig, men med den størrelse vi har, har det i hvert fald givet god mening at få rensat sandet, fortæller Jacob Adler Jensen, der har valgt det amerikanske producerede Daritech separeringsanlæg.

- Vi valgte den her model, fordi det var den mest simple, vi kunne finde. Vi ville helst ikke have for meget teknik. Det mest tekniske her er separatoren, der skiller den tynde ajle fra

den tykke gylle, mens selve sneglen, der sorterer sandet fra gyllen, bare sidder på to lejer som vi kan køre ind til Viborg og købe nye af, hvis det bliver nødvendigt. Selve sneglen er tyk og solid og med den smule slid, der er på den, tror vi i hvert fald på, at den kommer til at holde i ti år, spår den midtjyske mælkeproducent, der har investeret omkring tre millioner kroner i anlægget.

Passer godt ind

Selvom sandseparering ikke var i tankerne, da staldanlægget blev bygget, har det vist sig at passe helt perfekt til formålet.

- Vi har en fem meter dyb fortank, hvor alt gylle og alt sand bliver samlet. Sådan har vi lavet det for kun at skulle pumpe gylle fra ét sted. Det har passeret rigtig godt i forhold til sandrensning og betyder også, at vi overhovedet ikke på noget tidspunkt kommer til at pumpe gylle med sand i, fortæller Jacob Adler Jensen.

Princippet i sandseparering er forholdsvis simpelt. Det handler om at få sandet til at bundfælde sig, inden

en snegl fører det op fra gyllekanalen. For at gøre gyllen tilpas flydende og dermed hjælpe bundfældningen på vej, bliver den trukket igennem en separator, der skiller ajlen fra, pumper den op i tank, hvorfra den sendes tilbage i gylleskakten og fortynder gyllen omkring sandsneglen.

Jacob Adler Jensen arbejder på et

system, der kan genanvende vandet fra malkestalden til den sidste skylning, inden sandet lander på et transportbånd, der guider det på plads i den rette bunke, men indtil videre bliver det skyllet i rent vand.

Gratis transport

Mens sandet nu cirkulerer rundt i

■ Hos I/S Søndergaard er man gået efter den simplest mulige løsning til sandseparering.

■ - Jeg ved ikke, hvor stor bedriften skal være, før det kan betale sig, men med den størrelse vi har, har det i hvert fald givet god mening at få rensat sandet, fortæller Jacob Adler Jensen.

KVÆGPRODUKTION

Kontakt: Tenna Bang
teba@effektivtlandbrug.dk
98 32 70 74

KVÆGPRODUKTION

Kontakt: Christian Carus
christian@landbrugnord.dk
98 32 70 71

sand fra gylle

staldens eget økosystem, bliver den tykke gylle hentet hver morgen og kørt til biogasanlægget, som ikke vil modtage gylle med sand, da det vil slide for meget på anlægget. Lige nu er økonomien i det, at biogassen står for transporten til biogasanlægget og videre til bedriftens gylleaftaler.

- Så vi sparer lidt på den konto, men de mangler gylle til biogasanlægget derude, så mit håb er, at der med tiden også bliver en lille indtjening

på det, siger Jacob Adler Jensen, der indtil nu har leveret til det lokale Grønhøj Biogas, men formentlig også kommer til at sende en del af de omkring 50.000 årlige kubikmeter gylle plus dybstrøelse fra bedriften til et nyt stort anlæg ved Skive.

Ingen standardløsninger

Selvom der er åbenlyse gevinster og anlægget nu kører i døgndrift, erkender Jacob Adler Jensen, at der

da også er blev bandet lidt i løbet af indkørsfasen.

- Der findes ikke nogen standardløsning, da alle bedrifter er forskellige. Herhjemme i Danmark gør vi tingene forskelligt, og forskellene er nok endnu mere udbredt i forhold til andre lande. I Holland, hvor firmaet, der satte det op kommer fra, driver man gårdene anderledes og i USA, hvor det bliver produceret, ser man tingene helt anderledes. Her er ting som strøm- og

vandforbrug for eksempel ikke noget, man regner på, fortæller han.

- Så det har taget tid at finde de optimale indstillinger, mens vi også har haft problemer med at sandet pakkede sammen omkring sneflen, så den satte sig fast. Så helt problemfrit har det ikke været, men efter de første lærepenge, er vi blevet godt tilfredse med det, konstaterer Jacob Adler Jensen, der indtil videre blot

har tre andre danske kolleger, som skiller sand fra gylle med et anlæg fra Daritech.

De fire landmænd mødes jævnligt for at udveksle erfaringer i en erfagrube, der også tæller firmaet Agriteknik, der for nylig indgik et samarbejde med den hollandske distributør, Mavasol, om at stå for salget i Danmark.

*christian@landbrugnord.dk
telefon +45 61 20 96 68*

Sand i sengebåse har givet gevinst

■ De sidste fem år har køerne på I/S Søndergaard ligget i sengebåse med sand, og for Jacob Adler Jensen har det – bortset fra omkostninger og bøvl med blandt andet udgravning af gylletanke – givet god gevinst.

- Det har særligt været godt i forhold til bentøjet, og det giver en masse afledte gevinster: køer, der æder bedre, de bliver tyregale og de viser, at de er tyregale. Det har været en god investering at lægge sand i sengebåsene, konstaterer han.

■ På Søndergaard har sand i sengebåsene de sidste fem år givet stor gevinst i forhold til benproblemer.

I/S Søndergaard

- Ligger ved Finderup lige uden for Viborg
- Drives af ottende generation Jacob og Jens Adler Jensen
- 1.500 køer – malkes tre gange dagligt
- 900 hektar – klarer selv både mark og stald
- 20 ansatte

■ En separator, der skiller ajlen fra gyllen er ifølge Jacob Adler Jensen det mest tekniske i separeringsanlægget. Ajlen bliver pumpet tilbage til gyllen for at hjælpe bundfældningen af sandet på vej, mens den tykke gylle bliver hentet til biogas.

■ Efter rensning tørrer sandet i to-tre uger, inden det er klar til at komme tilbage i sengebåsene.

■ Lige nu bliver sandet skyllet med rent vand, inden det ender i bunken uden for stalden, men Jacob Adler Jensen arbejder på at kunne bruge spildevandet fra malkestalden til formålet.